

Molenaar Jan Mulder van De Witte Molen in Glimmen

In 2010 besloot Jan Mulder (67) te stoppen als vrijwilliger bij de voetbalvereniging. Dat betekende opeens veel meer vrije uren. In die tijd was hij werkzaam bij verpleeg- en verzorgingshuis Dekelhem in Gieten en daar viel zijn oog op een bericht in een krantje over het molenaarsschap. 'Ik bezocht de voorlichtingsavond waar molenaar en instructeur Nico van den Broek een gezelschap van een man of vijf zes enthousiast wist te maken voor de opleiding tot vrijwillig molenaar, want we zijn allemaal nog actief op de molen.' Molens zitten ook wel een beetje in Jans genen want ook zijn opa was molenaar en 'ik moest mijn achternaam Mulder toch waar maken.'

De molen in Gieten draaide destijds niet. Hoge bomen waren daar deels debet aan, maar die konden niet weg volgens de gemeente, eigenaar van de molen. De omwonenden maakten bezwaar tegen het kappen werd steeds gezegd, maar uit contacten met omwonenden bleek dat niet het geval ondanks wat de gemeente beweerde. Uiteindelijk zijn de bomen toch omgezaagd en verkreeg de molen een goede biotoop.

Luisteren naar de molen is belangrijk vindt Jan. 'Je moet geluiden kunnen herkennen, de molen heeft een eigen manier van communiceren.' Enthousiast is de molenaar over David Henneveld, de meteoroloog, van wie hij veel leerde over het weer. Het weer, en dat blijkt uit alle gesprekken met molenaars in deze serie interviews, is een belangrijke factor bij het bedienen van een molen. Je moet veilig met de molen kunnen draaien is de mening van Jan. Tegelijk is het weer ook een moeilijk onderdeel van de opleiding. Jan vallen weersveranderingen op. 'Westenwind was normaal. Tegenwoordig komt oostenwind in de zomer nogal eens voor. In de afgelopen zomer bijvoorbeeld zat de wind lang in het oosten. Straalstromen schijnen effect te hebben op depressies.' Jan is in principe iedere zaterdag bij De Witte Molen in Glimmen te vinden. 'Draaien lukt niet altijd, vaak is er te weinig wind, maar er is altijd wel klein onderhoud van het terrein.'

Het molenaarsvak leerde Mulder op de korenmolen van Rolde met de gemeente Gieten, waarvan Rolde deel uitmaakt, als eigenaar [tegenwoordig gemeente AA en Hunze – TP]. 'Ik ben daar gestopt omdat de relatie met de ambtenaar niet ideaal was. Ik vind dit een kwetsbaar punt en zou willen zeggen: denk als mens en niet als ambtenaar.' De contacten met de eigenaar van De Witte Molen, Waterschap Hunze en Aa's, daarentegen zijn goed. 'Ik voel me serieus genomen, echt een verademing.'

Zijn volgende molen werd De Boezemvriend bij De Groeve, de enige poldermolen van de provincie Drenthe. 'Een heel andere wereld, poldermolens. Ook zijn poldermolenaars andere types dan korenmolenaars, het zijn over het algemeen meer rauwdouwers. Korenmolenaars zijn doorgaans wat verfijnder. Dat komt waarschijnlijk omdat ze het meel moeten beoordelen dat ze hebben gemalen. Je gaat dan voor het beste resultaat.'

Jan heeft ervaring met zowel koren- als poldermolens, maar heeft toch een voorkeur voor poldermolens. 'Poldermolens vind ik het mooist.' Jan illustreert het belang van poldermolens met een situatie in 1996 toen Nederland te maken kreeg met veel wateroverlast. De oud-molenaar van De Witte werd toen gevraagd bij te springen en dat deed hij. Hij woonde twee weken in de molen en het lukte om het bemalingsgebied de Glimmer polder leeg te malen. 'Je moet respect hebben voor de techniek vindt Jan en je moet er gevoel voor hebben. In de gildemappen over de opleiding staat veel theorie is zijn mening maar te weinig over onderhoud van de molen.

Veiligheid is eveneens een belangrijk aspect voor de molenaar. 'Je moet rekenschap afleggen over hoe je met de molen omgaat. Je draait voor het behoud van de molen. Dat betekent dus geen risico's nemen.'

Tegenwoordig draait Jan, als enige molenaar, op De Witte Molen in Glimmen. Tot maart 2020 waren er drie molenaars aan deze molen verbonden maar 'Sybren Zondervan besloot te stoppen toen hij eind 2020 75 werd en René van der Beek overleed in 2019.' De molen is goed zichtbaar vanaf de snelweg A28. 'We zijn misschien wel de meest geziene molen van Nederland, maar we krijgen weinig bezoekers.' Jan vraagt zich bij bezoek altijd af: wie is mijn bezoeker, betrokken of heb ik met bijvoorbeeld baldadige jeugd te maken. 'Als ik merk met geïnteresseerde bezoekers te maken hebben, dan vind ik het leuk om over de molen te vertellen.' Een verhalenverteller: deze molenaar is dat zeker, dat blijkt ook wel tijdens het interview. 'Ik vind het leuk om bijvoorbeeld molens in historisch perspectief te plaatsen.' Tot slot merkt Mulder op dat hij de geïnteresseerde bezoeker graag verwelkomt bij 'zijn' molen.

Jan Mulder voor zijn molen (eigen foto)